

Pećina kod Barilovića

Pećina se nalazi kraj mjesta BARILOVIĆ na desnoj obali Korane, 500 metara uzvodno. Do nje se dolazi, ako se u Bariloviću pređe mostom Koranu, te odmah zakrene na desno stazom koja prelazi livadu što se prostire uz rijeku.

Čim se stupi na kraj livade, što ga čini pošumljeno brdo, vidi se otvor pećine, koji je veoma lako pristupačan.

Otvor pećine je okrenut točno prema sjeveru. Točan geografski položaj je $45^{\circ} 22' 56''$ sjeverne širine i $15^{\circ} 32' 45''$ istočne dužine (od Greenwicha). Otvor je visok 6 metara, a širina mu je 4 metra. Ujedno i kroz taj otvor vidimo da se kanal spušta. Visina kanala varira od 6 do 8 metara, a širina od 4 do 6 metara. Kanal se spušta u svojoj dužini od 20 metara za oko 4 metra do mjerne točke 4. (Vidi nacrt!), a zatim je horizontalan do mjerne točke 8. Tlo je pećinskom ilovačom pokriveno, a uslijed vlage uvijek je klizavo blato. Od mjerne točke 4 udesno proteže se jedan sporedni kanal smjra JZZ u dužini 15 metara, koji pri mjernoj točki 7 i 6 zakreće pod oštrim kutom u smjer JI. Na tom mjestu je kanal toliko nizak, da se mora puzati. Ista lokacija odlikuje se skromnim sigastim tvorevinama, koje su daleko od ukrasa. Budući da kanal zakreće u smjer JI vraća se opet u glavni kanal kod mjerne točke 5. Pođemo li dalje glavnim kanalom idemo blagim usponom, a tlo ilovače zamijeni se urušenim kamenjem. Ovdje je kanal najširi (10 metara). Produžimo li malo udesno dolazimo na mjesto gdje kanal tvori jedan dimnjak. Sa lijeve strane ovog širokog kanala kanal se produžuje. Tu se ponovo susrećemo sa tlom ilovače. Kanal pada, a i niži je (3 metra). Kod mjerne točke 8 dijaklaza se lomi u novom smjeru kanala JI. Ovdje se vidi kako se tlo urušava na desnoj strani kanala.

Kod mjerne točke 9 dolazimo u horizontalu. Tu se kanal grana. U prvotnom smjeru kanal ide kojih 16 metara gdje se sužuje, a pri završetku pokriven je jezercem. Drugi kanal smjera JZZ počinje stepenicom pola metra, a pun je veoma duboke vode. Dalje prodiranje je nemoguće bez kakove plovne naprave, a to je uzrok misteriju ove pećine.

U ovoj pećini bio sam u dva navrata. Prvi puta 14. VII. 1957. Tada je Korana bila bistra i vodostaj normalan. Voda u pomenutom kanalu također je bila bistra, ali dno se nije moglo sagledati. Iz daljine čuo se šum kao da voda otiče sifonom. Kada sam ponovo došao 29. IX. 57. nivo Korane bio je za cca 20 cm veći, a voda mutna zbog navedenih pljuskova. Već ranije sam sumnjao da pećinska voda ima vezu sa Koranom, ali tada se moja sumnja obistinila. Prije svega voda u pećini bila je za isti iznos viša, a također je bila zamućena. Pokušao sam mjeriti dubinu. Budući da kod sebe nisam imao konop sa utegom dobio sam kolac dužine 7 metara, ali sa njime nisam dosegao dna.

Vratimo se ponovo na ulaz. Sa desne strane ulaza postoji stijena na kojoj je ulaz u manju pećinu. Pođemo li od mjerne točke 1 do točke 2 teren pada za oko 2 metra. Kanal je nizak i čovjek ne može zauzeti uspravan položaj. Tlo je od urušenog kamenja. Kod mjerne točke 2 mora se prepuzati dalje. U prvoj liniji kanal završava tako, da se nešto uzdigne. Ovdje ima

nešto skromnih sigastih tvorevina. Na desnu stranu zakreće kanal i račva se. Daljnje prodiranje je nemoguće, jer su ta dva kanala toliko uska, da se ne može provlačiti. Prilikom prvog posjeta nisam znao odgonetnuti gdje ti kanali završavaju. Kad sam drugi puta došao, uočio sam sa vanjske strane pod brijegom tri rupe u kamenju, udaljene jedna od druge oko 2 metra. Dovikivanjem smo ustanovili da su te rupe izlaz spomenutog uskog kanala.

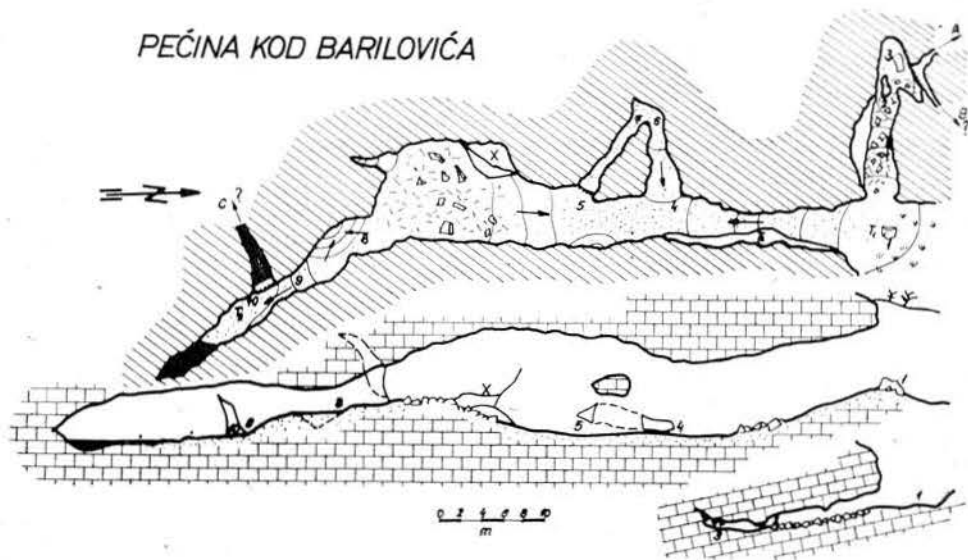
U razgovoru sa mještanima koji dolaze po vodu na jedan izvor pred pećinom, uočio sam da o pećini kruže dosta mistične priče.

Bilo je ljudi koji su već ranije ulazili u pećinu, ali dokle to se ne zna. Na ulazu još stoji stara oznaka HPD »Vinica«. Mještani znaju da su razni ljudi u više navrata ulazili u pećinu, pa čak i čamcem, te da voda u pomenutom kanalu ima navodno 14 metara dubine, što je vjerojatno. Međutim, dalje se rasporedaju priče o nevjerojatnim razmjerima pećine. Imade nekoliko verzija. Neki tvrde da čitava pećina ima dužinu oko 12 km, a neki da ima 7 km. S druge strane opet sam čuo da se voda u kanalu od mjerne točke 15 i dalje prostire za oko 200 metara, a da zatim dolazi 100 metara suhog platoa, nakon kojega dolazi ponor. Ovo posljednje bilo bi najprihvatljivije obzirom na skromnost razmjera, ali sve se to mora utvrditi sistematskim istraživanjem, što je i u planu.

Ovo sve navodim radi ilustracije kako ljudi iz straha prema misteriju podzemlja sve preuveličaju.

Temperaturne prilike pećine u opisanom dijelu su podložene vanjskom utjecaju. To se vidi iz mjerenja u dva navrata:

14. VII. 57.	T_1 (vanjska temp.)	22°C
	T_2	16°C
	T_3	16°C
29. IX. 57.	T_1 (vanjska temp.)	15°C
	T_2	11°C
	T_3	11°C

Zanimljivo je da je 19. IX. 57. Korana bila 11°C, a istodobno voda u pećini imala istu temperaturu. 14. VII. 57. temperaturu vode nisam mjerio.

U oba navrata pećinu su mjerili i istraživali članovi PD »Dubovac« Karlovac, Postružnik Danko i Cingerli Ljubomir.

29. XI. 1957. prilikom istraživanja izmjerena je dubina vode u kanalu JZZ preko 11 metara. Tom prilikom primijećen je jedan som potpuno bijele boje duljine kojih 40 cm. On je kao mala ribica morao prodrijeti u unutrašnjost pećine, i tu je ostao.

Arheološka sonda na mjestu X dala je nalaz keramike iz doba turskih ratova, kada je pećina služila i kao sklonište.

Prilikom ovog istraživanja kao gost sudjelovao je ing. Veljko Šegrc iz P. D. »Željezničar« – Zagreb.

Dušan Č. Novak

Jame in brezna v gozdnih revirjih Loškega Snežnika

V letu 1953 je ekipa Geološkega zavoda LRS za Gozdno gospodarstvo v Postojni geološko kartirala gozdna revirja Mašun in Leskova dolina, to je bližnjo okolico Loškega Snežnika na površini 55 km².

Pri tem kartiranju sem si mimogrede ogledal tudi tu nastopajoče kraške pojave. Vendar pa za podrobnejše raziskavanje posebno brezen nisem bil zadostno opremljen in ne imel dovolj časa. Tako v tem sestavku le poročam o nekaterih jamah in brezneh, ki sem jih ob tej priložnosti srečal.

Planotast svet teh dveh gozdnih revirjev in njuno bližnjo okolico jasno deli v dva dela široko podolje, ki se vleče od Mašuna (1017) preko Škorenj in Leskovega grma do Leskove doline (794 m) in naprej proti vzhodu, ter izgleda kot široka, suha dolina.

V severnem in severovzhodnem delu so hrbti v višinah okoli 800–900 m; svet se spušča proti notranjskim kraškim poljem; severozahodni del pa se na skrajnem robu revirja Mašun še dvigne protiv Korenu do višin 1000–1200 in še čez.

Proti jugu se zvišuje svet v več stopnjah proti Loškemu Snežniku – najvišjemu vrhu tukajšnjega okoliša (1796 m). Prva stopnja obsega višine Kalvarije, Čaše, M. Vavkovca (1069 m), Belega vrha (940 m), Škodovnika ter vrhove okrog 1050 m višine jugozahodno od Mašuna.

Druga stopnja zajema vrhove nekako od 1100 m – 1200 m kot so Travni vrhi, Gomila (1188 m), Mlačca (1159 m), Lenčajevo vrh (1235 m), V. Vavkovec (1169 m) i. t. d.

Tretja stopnja pa se preko Tjure (1324 m), Javorja (1322 m), Drč in Mikule dviga proti Grčovcu (1451 m) in Šafitu od 1300–1450 m ter preide v četrti nivo Treh kaličev in Malega Snežnika (1688 m) v višinah 1500 do okrog 1700 m. Vrh Velikega Snežnika (1796) pa je ostanek nivoja, ki je obsegal višine od 1650–1700 m, verjetno še miocenske starosti nastanka.